

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 10/22 Martie 1891

Nr. 10

Unei înamorate.

II.

Când dornică 'n fereastră stai,
Și ochii ațintiți îi ai
Departa 'n zări spre răsărit,
Gândind același gând iubit, —
Vântul, sburdalnic salt săltând,
Vine vèzduhuri spintecând.
Și 'n fața ta rëcori sufiând
Își face joc în përul tãu.
Sufliând într'insul tot mereu
El 'ți-l împlete și desplete,
Și 'ți-l resfiră și-l increte,
Și dragi îi sânt a tale plete,
Căci le sărută lung și piu..!
Ear' îngrijit de-al tãu dor viu,
El în urechi, cu graiuri rari,
Îți suflă vorbe dulci, de cari
Ai tãu frumoși ochi negri, mari,
Privesc în giur mai fericiți..
Ce 'ți-a fi spus, numai voi sciiți,
Dar' par'că-ți dă o bună scire,
Căci tu zimbesci cu mulțumire. —
Hei, vântul însè-î hoț din fire,
Căci el, stafet crescut, fugind,
Obrazuri june rëcorind, —
Nu-ți poartă vești pe-a lui suflare
Fără vre-o plată oare-care;
Ear' plată dela fată mare
Ce iai cu drag ca sărutat?
De-a ta iubire îmbetăt
El te desmeardă și te 'ngână,
Și — în plăcerea lui păgână, —
Sărută lung alba ta mână,
Și te sărută pe obraz,
Pe sin rotund, pe alb grumaz,
Pe ochii mari și furători,
Ce 'n inimile de ficiori
Trezesc atât de dulci fiori. —
Și vesel bate ear' pământul...
O, cât aș vrè să fiu eu vântul!..

1889.

Ioan Moța X

O cură drastică.

Dintr'o epistolă studentească. — De Ioan Popovici.
(Urmare și fine).

Puțin ne păsa noue de disprețul lui, dar' ni-se făcea milă de el când îl vedeam stors, supt și oareși-cum ne durea gândul c'o să repeteze clasa.

Modru de scăpare însè nu era și preste leac nu-i dădeam.

Toți ne bizuiam acum pe Țăpârloagă și credeam, că va născoci el vr'un mijloc de cură și sè-l mântuim, dar' „Păcală“ nu-și bătea capul cu d'al de astea.

„Lăsați-l încolo“, ne dicea el, „își va veni el în fire, îi vor veni și lui de hac“, și se ducea mai departe.

Ne luaserăm nădejdea și dela Țăpârloagă, când, într'o ți, fiecare din noi fù separat invitat la „ședința comisiunii censurătoare“ a societății noastre de lectură.

Și par'că a fost vraje, se adunaseră mai toți membrii, încât presidentul s'ar fi bucurat dacă ne-ar fi vețut în număr atât de mare pe la ședințele „societății“.

Ne uitam unii la alții întrebându-ne cu ochii, că ce o sè fie, de s'au adunat atâția?

Nimenea însè nu putè da vre-o lămurire, și precând ne frământam capul cu fel de fel de întrebări, presidentul „comisiunii“ Nicolae Șoncea deschise ședința în salve de aplause, ear' secretarul aduse la cunoștință intrarea mai multor operate, între care și o poezie.

Toți sticlișăm din ochi, căci nu s'a mai pomenit, ca la societatea noastră se incurgă poezii, fie pentru-că membrii se temeau de critica lui Pantilimon Cicea, fie pentru-că nu erau poeți sciuți, decât singur Chichonban, care însè, Doamne feresce, sè-și fi înaintat produsele geniului seu unei societăți ca a noastră; le păstra pentru „Familia“ și „Amicul Familiei“ și mai apoi, după-cum dicea el, pentru „Convorbiri Literare“ și „Revista Nouă“.

Toate privirile fură îndreptate spre el, dar' Chichonban ședea liniștit c'un suris pe buze ca-și-cum ar dice: „Ce mai fleac de poezie va fi și asta“.

Comisiunea censurătoare, curioasă și ea, hotărî ca la ordinea țilei sè fie pusă poezia.

Atunci se sculă Țăpârloagă și ca membru al comisiunii, căruia 'i-s'a fost dat poezia spre criticare, cu serioșitatea unui senator roman lăudă poezia și o înălță până în al nouelea cer, stăruind totodată cu puternice cuvinte ca autorul, care prin

„această poezie a dat probă palpabilă și eclatantă despre puterea geniului seu“ se fle premiat cu cei trei galbeni puși de „societate“ ca premiu pentru cea mai bună lucrare.

Noi toți nu sciam ce se fie, glumă, ori lucru serios, ear' Chichonban își ridică capul și în fundul ochilor sei zării fulgerând o scânteie de ciudă, de mânie.

Comisiunea însă decise, ca înainte de a se primi propunerea lui Țăpârloagă, să se citească poezia.

Secretarul sculându-se tuși una, se șterse cu batista preste toată fața, ca-și-cum ar fi grozav de asudat, apoi cu glas tare, în dosul căruia par'că auđiai nădușirea unui rîs ce cu greu poți să-l opresci, citi: „Desperatul“.

Toți ne ascuțirăm urechile, ear' Chichonban se ridică puțin din bancă, ca s'audă mai bine.

Însă când ajunse secretarul la strofa IV, bietul poet, cât îl luă gura spuse, că poezia e productul lui, că el poate dovedi aceasta fiindcă o scie d'arostu, că mai are acasă copii și că lui trebuie să 'i-se dee premiul, deoarece . . . . .

Din liniștea ce fusese mai nainte se ridicase o furtună de rîsete, cât credeai că se creapă zidurile.

Presidentul abia stăpânindu-și rîsul ne îndruma la ordine, secretarul se ținea de pînțece, ear' noue ne curgeau lacrămile de rîs; numai Țăpârloagă era serios și Chichonban aprins ca un jăratec ne măsura c'o privire plină de dispreț.

„Păcală“ ne liniști ridicându-și glasul. „Cer cuvîntul“, dîse el cu glas puternic. „Fiindcă dl. A. Chichonban s'a declarat de autorul poeziei, nu ne rămîne alta de făcut, decât să citim întreaga poezie și deschidînd critică generală asupra ei să hotărîm, dacă e sau nu vrednică de amintitul premiu. În urmă să desfacem plicul și pe dl. A. Chichonban să-l confrontăm cu membrul, care a înaintat poezia, căci“, — adause șiretul naibii, — „este ne mai pomenit lucru, ca pentru un product al dlui A. Chichonban să fie altul premiat“. . . . .

„Dar' bine, de unde scim noi, că dl. A. Chichonban e autorul“, îl întrerupse unul, „s'apoi nu se poate ca însuși d-lui s'o fi înaintat societății . . . .?“

„Mă rog, mă rog“, strigă Chichonban scos din sărite, „eu sînt autorul, dar' nu eu am înaintat poezia societății, ci unul. . . .“

Ear' rîsunară sgomotoase chichote de nu 'l-am mai înțeles ce-a vorbit.

Făcîndu-se liniște, propunerea lui Țăpârloagă s'a primit, dar' secretarul isbucnind mereu în rîs, poezia s'a dat altuia s'o citească.

Cât a ținut citirea a fost preste fire ca să te stăpînesci și hohotele curgeau valuri de-ți era frică că se rup baerele inimii.

Dar' când s'a sculat Pantilimon Cicea și a forfecat poezia de n'a rămas nici literă nesdrențuită, arătînd cum autorul fără nici un pic de bunăvoință a batjocorit societatea, predând o lucrare atît de proastă, — noi ne-am tăvălit de rîs, presidentul a scăpat clopoțelul din mână, ear' bietul Chichonban se uita perdut și zăpăcit schimbînd la fețe ca un caleidoscop învîrtit repede.

Și în larma, în sgomotul, în ferberea, în clocotul ăsta n'a fost cu puțință, ca să înțelegi și să ascuți agera limbă a lui Cicea.

Consciu însă de datorința sa, criticul sîrtica poezia fără cruțare, dovedind cum autorul e lipsit și de cea mai mică și secată vînă poetică, căci, dîcea el, — comparații grosolane ca „Plîngeam ca un copil de 3 ani, cărui îi lipsesce țîța din mâni“ nu le face decât o fire scâlciată ș'o minte grozav de cercuită.

Apoi, adause teribilul Cicea, ce va să dîcă:

„Eram trist, jelnic în străinătate
De peptu-ți de rouă departe.“

și:

„Eram trist, învăpăiat
De brațul tîu de lapte 'ndepărtat?“

Și ce însemnează:

„Tu bela mea grățioasă, tu plină de deliciu
Tu respîndesci lumină ca noaptea licuriciu“.

Astfel, dl. or, întreaga adunătură de rime nu constă decât din cuvinte grotesci, din expresii absurde aruncate ca cu furca și din perifrasede mitocănesci, — deci eu propun, ca poezia să se respingă, să se nimicească și autorul, dl. A. Chichonban, să fie tras la răspundere pentru îndrăzneala ce a avut-o înaintînd societății o astfel de sârbeđeală și ce e o pată și rușine pentru noi.

„Bravo, să trăească!“ resună prin sală și imediat după aceea urmă un torent de prelungite hohote.

„Cer cuvîntul“, strigă Țăpârloagă ca un om, care vrea se apară mînios. — „Dl. antevorbitor greșesce, noi n'avem să tragem pe dl. A. Chichonban la răspundere, ci pe dl, care a predat poezia, respective pe dl, al cărui nume se află în plic“.

„Da, da!“ se auđi din toate părțile, „să se deschidă plicul“.

Bietul Aron Chichonban ședea ca opărit și în clasă se făcuse tăcere de auđiai musca.

Presidentul rupse plicul și începî să rîdă de parc'a nebunit, noi, vedîndu-l rîdînd, o pornirăm pe chichote și abia după un sfert de cias ne-am putut stăpîni.

Presidentul înzădar se încerca să ne spună numele, căci de câte-ori deschidea gura îl năpădia rîsul și noi, ține-te Părleo, după el.

Într'un târđiu Țăpârloagă luă biletul și tușind una c'o solemnitate gravă citi: „Aron Fântăsilă“.

Ca tunetul bubuiră hohotele noastre și lungă vreme ne trebu, până să se neteđească earăși

puținel valurile risului nostru. Dar' când se ne oprim, câte un posnaș striga: „Trăească Fântăsilă“ și risul homeric se pornia din nou. „Fântăsilă se trăească“ chiuia unul și „Bravo Aroane Fântăsilă“ țifnea altul, ear' noi rîdeam de ne prăpădeam.

Presidentul a trebuit să închidă ședința, ear' A. Chichonban pleostit s'a străcurat ca o umbră însoțit de puternice „Să trăească Fântăsilă“ amestecate cu clocot de rîs.

Nime n'a mai întreat și nici până în ziua de azi nu se scie cine a înaintat societății poesia lui Chichonban sub numele „Aron Fântăsilă“, dar' de câte-ori venia vorba despre ședința comisiunii censorătoare „Păcală“ își trăgea una din ochi.

Însă ori-cum a decurs ședința n'a rămas fără efect, căci prin oraș se lățise toată taina ei; ba nu sciu cine a trimis un fidel „Proces-verbal“ și „angelului divin“ cu unele comentare foarte lămurite, ear' bietul Chichonban se trezi preste vre-o trei zile c'o epistolă ca și dela „îsvorul lui de inspirațiune“, în care numindu-l „Fântăsilă“ îl sfătuia să-și vadă de carte mai ântîiu și apoi de altele . . . . căci, se încheia epistola, și-se poate întempla și mai rău, dle „Fântăsilă“.

Și din ciasul acela lui Chichonban „Fântăsilă“ i-a rămas numele și din „Fântăsilă“ nime nu l-a mai scos. Dar' ce ne-a înveselit pre noi mai mult a fost, că de atunci „Fântăsilă“ își luase rămas bun dela musă, nu-l mai vedeai fugind ca smințiții pe coastele dealurilor, nici cu nasu 'nfundat prin poesii ca ale lui Grozescu.

Se făcuse om mai de lume și-și vedea mai cu dinadinsul de carte, așa, că la finea anului n'a găpapat decât o singură „secundă“, din literatura română.

Ce-i drept îi cădea greu, îl durea când își aducea aminte de aceste întemplări, dar' de stihuit se desvătăse. Tăpârloagă însă ca mai ba să nu facă posne. Trecea o zi, treceau două, dar' în a treia ar fi fost a opta minune pe pământ, dacă n'ar fi făcut vr'o cârcoterie.

Ori-ce ar fi făcut însă, rîs ca la „ședința comisiunii censorătoare“ nu mai scotea din noi.

Și de câte-ori ne aduceam aminte de citirea numelui „Fântăsilă“ isbucniam în hohote. — „Da bine l-a mai curat de poetomanie“, grăia unul. „Bună cură“, adăugea un altul, ear' „Păcală“ trăgându-ne una cu ochiul dicea: „Cură drastică“.

Afrodita.

O povestire din vechia Elada. De Ernst Eckstein. — Traducere din nemțesce.
(Urmare).

O privire repede se furișă de pe sub genele frumuselei copile și alunecă înspre Acontios, pre care învăpăiatul Miletian tot încă nu-l văduse. Apoi dise cu politeță:

„De nou te înșeli, fiu al lui Filippos! Nu pentru amor sîntem create noi artiste, ci pentru a ne pune în serviciul musei nemuritoare. Dacă vrei să te înfrupți cu vr'un sărutat, du-te colo la Milet pe strada dela port, acolo vei afla ceea-ce tu doresci; sau mai bine: caută-ți o nevastă, stimabile Conon, căci pare-că începi a încărungi“.

Un hohot de rîs urmă acestui răspuns dat cu o politeță malițioasă: prietenii adevăți se luaseră pe urma îndrăsnitului cuceritor și acum eșiau de prin tufșuri rîdînd ca nisce copii răsfețați.

Risul acesta însă făcu să se rupă cu deservire subțirele fir al răbdării lui Conon.

„Proasto!“ dise el în ton batjocoritor. „În genunchi ar trebui să te pui să mulțumesci Deitei amorului, când Conon se dejesese să-ți spună astfel de lucruri frumoase! Crezi, că eu nu-ți înțeleg apucăturile? Sau vrei să mă faci să cred, că tu ai fi înșasi Artemida? Tu, în ai cărei ochi se află săgețile lui Amor în tolbe întregi. Șireată ești, dar' nu atât de șireată, ca să înșeli pre Conon. Tu faci pre prețioasa și sfoasa, pentru a dobândi mai mult decât gluma trecătoare a unei minute. Să-ți spun, Neaira: dacă nu jucai astă comedie, mai că aș fi venit pe gândul să mi-te iau de amareză: acum însă va trebui să te îndestulesci cu aceea ce caprițiului meu îi va plăcē să-ți dea așa în treacēt, aici în drum. Eată, — na!“

Cu braț puternic cuprinse pre fata surprinsă preste mijloc. Se plecā în jos pentru a-și apăsa buzele sale pe ale ei. Neaira însă resistă cu o putere, pre care el nu o așteptase. Ea îi puse amēdouē mînile în piept și se dādū atât de energic cu capul în lături, încāt el nu-și putū ajunge scopul.

Amēndoi se luptau încă unul cu altul, când se apropiā Acontios și-și puse mîna pe brațul Milesianului.

„Domnule“, dise el cu politeță, „nu uita, că nu se cuvine celui tare a abusa de puterea sa nici chiar în glumă!“

Conon zărind pe străin lāsā cātăreața din brațe. O roșeață amenințătoare i-se aședā pe frunte.

„Cine ești tu“, întrebā el încruntându-se, „ca să cutezi a nāvāi aici pe stradā asupra mea ca un tâlhar?“

„Sînt numai fiul unui rotar“, rēspunse el cu demnitate, „dar' sînt om liber și prin urmare îndreptățit a oferī ajutorul meu celui neputincios pentru a-l scuti în contra vătēmării ce i-s'ar putē aduce libertății, fie chiar prin persoane din societatea înaltă și cea mai înaltă; pentru-cā, așa cred, aici ca și în Atena, domnesce legea, ear' nu volnicia celor bogăți“.

„Obraznicule!“ strigā Milesianul înfuriat. „Nu un venetic pribeag este aici chemat să supravegheze aplicarea legilor, ci fruntașii orașului, între

care se numără și familia mea. Ce, un ticălos de meseriaș ca tine, acela vrea să mă oprească să nu glumesc când vreau cu o fată ca aceasta!”

Pecând astfel își aruncau vorbele Conon și Acontios, Neaira, chiar fără anumită intenție, își căutase scăpare la spatele junelui celui frumos, care dela început îi deșteptase o vie simpatie. Voind Conon să-și continue gluma sa cea proastă, era ceva firesc, că Acontios îi sta în cale.

„Fă bine și-ți caută de drum”, țise Conon cu liniște prefăcută. „Atunci voi uita, că nepoftitul tău amestec a fost o vătămăre.”

Acontios sta nemișcat. Poate-că a fost numai un fel de uimire, care-l ținea așa înfapt în loc.

„Nu m'ai înțeles?” întrebă Milesianul, încercând a se stăpâni și mai departe.

Fiindcă Acontios nici acum nu dăte răspuns, Conon îl apucă turbat de gura cămeșii, voind să-l trântescă la o parte. În același moment însă prinse Acontios brațul, care se cufundase în crețele cămeșii sale și-l strînsese cu atâta putere, încât Conon, scoțînd un scurt țipet de durere, trebui să lase cămașa tinărului sculptor.

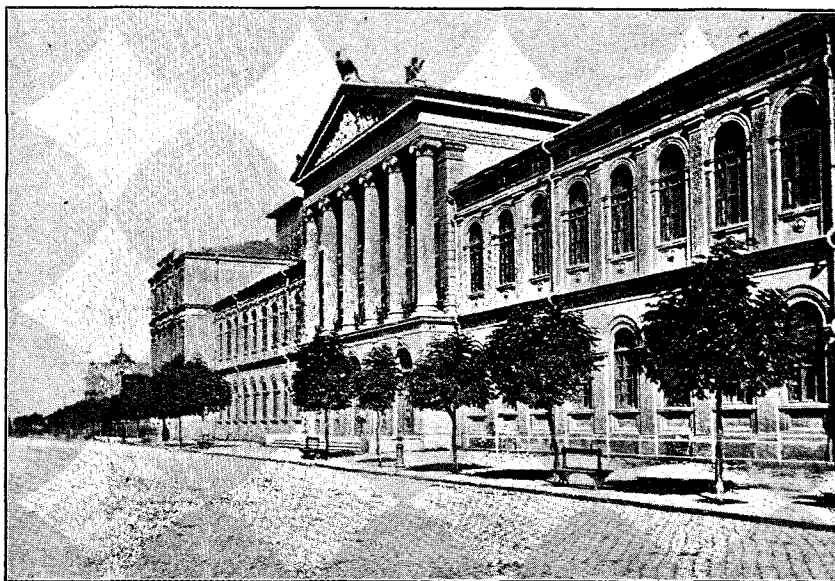
Prietenii, care se temeau ca nu cumva scena aceasta să ia vr'o direcțiune neplăcută, eșiră din tufșuri și se puseră la mijloc cu o imparțialitate vrednică de laudă.

„Tu n'ai dreptate, Conon”, țise Oloros. „Cu viclenia și cu puterea chiar și cel mai monstruos satir poate să sărute pre cea mai încântătoare nimfă. Ce ai dovedit dar, dacă chiar ți-ar succede să surprinzi năvalnic pe frumușica Neaira, care de bunăvoie nu voesc să-ți dee, ceea-ce tu ai voit să-ți răpesci? Străinul a voit numai să-ți atragă atenția, a voit numai să-ți deștepte conștiința, care nu-ți poate îngădui să faci o astfel de greșală în contra regulilor de bună cuviință.”

De această părere erau și toți ceilalți, mai ales după-ce vădură, că Acontios, după-ce respinse atacul, în loc să facă pre sumețul triumfător, din contră, în oare-care confuzie plăcută, se scusă față cu tinerii îmbrăcați în haine scumpe. Acum începuseră și Conon, cel puțin la părere, să iee și el lucrul mai în glumă. Se îndestulă să arunce străinului pe furiș o privire plină de mânia și de ură, și apoi se apucă și el să șaguească ca soții sei.

Pecând, după aceste, societatea se întoarse îndărăt spre vilă, Acontios își îndreptă pașii spre oraș, mergînd alături cu Neaira. A fost lucru cu totul firesc, ca Neaira să-și adreseze tinărului străin, care o apăraseră în contra sumeției Milesianului bogat, câteva cuvinte de mulțumită, și deoarece-ce amândoi aveau să facă același drum, nu era nici o cauză, ca după aceste cuvinte de mulțumire ei să se despartă unul de altul. Lui Acontios îi plăcea naturelul vioiu al fetei, deși focul mistuitor, ce lucia în ochii ei, îl neliniștea nițel. Trăsăturile Neairei erau un curios amestec de un farmec, ce se ține în anumite margini, și de o impetuositate pe jumătate suprimată a sensualității. Liniile, care indicau pasiunea puternică, neobicinuită, nu erau prea marcate și nu prea se impuneau privirei; totuși Acontios descoperi prin o singură privire, ce o sută alții abia după ani ar fi fost în stare să descopere, și cunoștința la

care el ajunsese, făcînd să-și deștepte, prelîngă toată simpatia ce avea pentru tinera fată, și un fel de particulară nedumerire. Simțământul ei de mulțumită părea a fi cu mult mai mare, decât îl dovedeau cuvintele pre care le rostia. Fiul rotarului avea simțământul, că această grațitudine l-ar încurca în lațurile unei rețele misterioase și i-ar

Palatul universității din Eucuresci.

răpi libertatea intelectuală.

„Ești din Milet?” o întrebă el după o pauză. „Sînt născută în insula Dromiscos”, răspunse ea. „Colo!”

Cu degetul arătă în direcțiunea preste sinul de mare.

„Îți mai trăiesc părinții?”

Ea dăte încet din cap.

„Nu mai sînt în viață, străine! Sîrmana Neaira stă singură în această lume. Dar' pe tine cum te chiamă, ca să-ți pot dice pe nume...?”

Cam tîmîndînd dăte Acontios răspunsul. Earăși avea simțământul, pre care-l încercase mai adineaori, că adecă e prins în laț. Dar' apoi își țise, că ar fi numai o neîntemeiată închipuire, poate-că e tocmai o grație a țăilor, care i-au adus în cale această prietenoasă și amabilă copilă, căci acum nu sosesc ca unul, care e cu deservire străin, ci însoțit de o ființă simpatică. Astfel cu încetul se făcînd tot mai vorbăreț, îi co-

munică planurile și speranțele sale, și în fine o întrebă unde poate afla pre Melanipos, preotul Afroditei, la care-l îndreptase Pharax, măiestrul seu din Atena. Neaira îi spuse și ea tot ce știu. Melanipos trecea de om bun și binevoitor; dacă va pute însse să-i fie în adevăr și de folos, despre aceasta nu-i pute da nici o informație.

Drumul apuca acum în jos. La cea mai deaproape cotitură se putea vedea printre vii poarta sud-ostică.

„Încă câteva stadii, și ai ajuns la țintă“, țise Neaira. „Locuința lui Melanipos e în piață la dreapta, preste drum de palatul Archonței. Ori-cine, căruia te vei adresa, te va îndrepta la dînsul. Eu însumi nu pot veni cu tine; aceasta ar fi o rea recomandatie! Noi cântărețele trecem de un soiu de oameni, care nu stă tocmai în cel mai bun renume...“

Acontios căută cu oare-care mirare la dînsa.

„Și nu pe nedrept“, adause ea cu un zimbet glumeț, „deși renumele comunității adese apasă prea greu pe umerii individului“.

El dete din cap cam dus pe gânduri.

„Ceea-ce am vădut până ađi, mă face să am o opinie mai bună despre cântărețele din Milet“, țise el prietenos.

„Dacă numai atâta e, poți să mă însoțesci fără teamă“.

„Ba nu, nici-decum! Nu poți greși drumul. Strada aceasta te duce deadreptul la templul lui Joe și de acolo dai la dreapta. Dacă și altcum vrei să mă faci părtașe de amicitia ta, îți sînt recunoscătoare. Mă vei afla în totdeauna înainte de ameđi în strada ce duce la port, oferind spre cumpărare flori și cununi. Te miri de acest lucru, Acontios? Traiul e scump în Milet, și“, continuă ea zimbînd, „Neaira voiesce să-i aducă cândva viitorului ei soț o zestrișoară oare-care“

„În Strada Portului?“ replică Acontios. „Acolo îți este locuința?“

„Ba nu“, răspuse fata. „Pentru o ființă ca și mine așa ceva ar fi prea pretențios, cu toatecă părinții mei au fost odinioară oameni cu stare, și nime nu 'mi-ar fi prorocit, că voi fi cândva silită să mă folosesc pentru subsistența mea de artele, pre care le cultivam numai din plăcere. Locuința mea e departe în cartierul de Vest.

Dispenseaza-mă să-ți numesc mai deaproape strada și casa, ca nu cumva, trecînd din întemplantare prin acele părți ale orașului, să fii ispătit a întreba după mine.

Trecură pe sub poarta orașului. La cea mai deaproape stradă laterală Neaira se oprî locului.

„Aici ni-se despart căile“, țise ea pe gânduri. „Fie, ca țeii să binecuvinte momentul, în care pui piciorul în orașul Milet“.

O secundă mai stătî nedecisă. Acontios îi întinse prietenesce mîna. Cu o grațioasă închinăciune îi mulțumî încă odată pentru scutul ce-i oferise și apoi se perdî în mulțimea sgomotoasă și pestriță a orașului mare.

Melanip, preotul Afroditei, tocmai se preumbla pe sub colonadele curții, când sclavul seu îl vesti despre sosirea străinului. Melanip obișnuit a fi pe această vreme singur și a se cufunda în contemplațiuni serioase, se indispușe puțin prin vestirea sclavului.

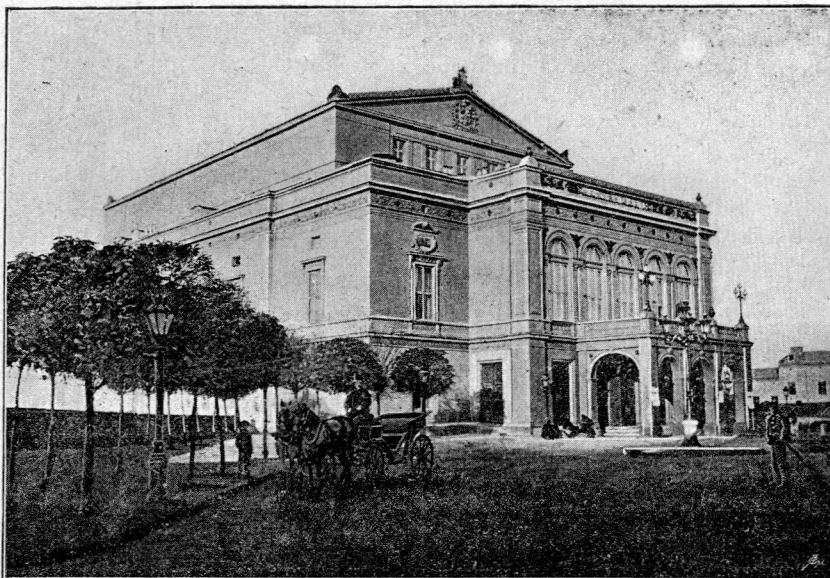
Crețele frunții sale însse să neteđiră, când ochii lui întâlnește și prietenoasă a tînerului, care se apropiă de el modest, dar hotărît, prezentându-i ravașul dela măiestrul din Atena.

De pe scrisoare își ridică de câteva-ori căutătura sa inteligentă și prietenoasă pentru a o lăsa să se odihnească cu o

îndestulare din ce în ce mai mare asupra figurai svelte a tînerului, a căruai atitudine și înfățișare părea a corespunde pe deplin celor-ce prietenul din Atena expunea cu atâta elocuență.

„Așadară un artist“, țise el, după-ce sfîrșise, „și un ucenic de ai lui Pharax. Înainte de aceasta cu vr'o țece, doisprădece ani, petrecînd câteva luni în Atena, avui fericirea să fac cunoștința eminentului măiestru și să arunc o privire în strălucitul seu atelier. A fi fost învețacelul lui, ar fi de ajuns pentru-ca cineva să fie bine recomandat. Eu însse mai citesc aici, că dintre toți consoții tîei, nici unul nu te-a întrecut nici în diligență nici în talent artistic. Fii binevenit, Acontios! Adevăratul talent a fost pentru mine totdeauna obiectul unor sfinte simpatii, și-mi va face o deosebită plăcere, a te sprigini cu slabele mele puteri, deși sprijinitorul cel mai puternic al talentului e însuși talentul. Dar, — vei fi ostenit și flămînd. Și țeii au trebuință de hrană“.

(Va urma).

Teatrul național din București.

Schițe din grădinarit.

De
Dumitru Comșa.
III.

Grădina de legumărit în Martie.

Prăsirea și cultura mai departe a legumilor pătinesc la noi de numeroase și grele scăderi. Cădrul îngust, în care sînt nevoit a rămâne, nu-mi îngăduie decât să scot la iveală scăderile mai mari cum și mijloacele de îndreptare.

O mare scădere este, că în loc să începă pregătirea tărîmului și semănatul pe dată-ce s'a desprîmăvîtat, economii nostri continuă a rămâne în așteptare cu săptămînilor de-a-rîndul. Semănat astfel într'un tîrîdu, prin Aprilie sau Maiu, legumile sînt osîndite a răsări tocmai în ajunul căldurilor adese secetoase. Urmarea este, că unele specii, d. e. ridichile, lăptuca (sălata) etc., îmbrîncesc, earăși altele, d. e. pătrînjeii, morcovii și chiar ceapa nu au cînd se desvolta îndeplin.

Dintre avantajile datorite semănatului timpuriu, prin Martie sau și prin Februarie, amintim următoarele: Aerul răcoros și umezeala proprie pămîntului de curînd desghetă contribuiesc la o mai grabnică încolțire. Semînte vîrtoase de pătrînjei, morcovi etc. au cînd se înmoia și răsar astfel mai de timpuriu, se înțelege în favorul recoltei. Ridichile, varza, etc. atît de expuse la puceii de pămînt, apucă, ca să dîc așa, deasupra necazului pînă a nu fi dat năvală insectele amintite și multe altele. În ajunul primăverii, așadar' pînă a nu fi început lucrul cîmpului, economul dispune de mai mult tîmp liber decît în toiul lucrului prin Aprilie și Maiu.

Ași putîm continua cu înșirarea de avantajii, dar' mî opresc recomandînd cu toată stăruința semînaturile de timpuriu.

O altă scădere și mai mare este, că economii nostri pregătesc tărîmul din seamă afară rîu. Prelîngă că nu aplică hârlețe (arșeuri), care să resbată în adîncime, ei taie pămîntul în bucăți prea mari, pre care adese le rîstoarnă așa întregi preste olaltă dimpreună cu tulpinile de burueni. Nu trece mult și buruenile odrăslesc din nou, amenințînd tinerile legumi cu îmbrîncire. Gunoii se pune ca de leac și nu se împrăscie deopotrivă, ci se îngroapă vîlvoiu în brazdă. În loc de a se scormoni bîrbătesce și cît mai adînc prin o greblă cu dinți largi de fer, săpătura se sgârăe nițel pe deasupra așa, că bulgării (bruşii) rămân aproape neatîși. O greșeală păgubitoare este, că se împrăscie semînta îndoit și chiar întreit mai multă decum s'ar conveni. Crescînd astfel îmbulđite preste mîsură, plantele rămân foarte slăbuțe și multe din ele se istovesc împrumutat.

Eată în câteva cuvinte, cum se îndeplinesc la noi cele două operații atît de importante: pregătirea tărîmului și semănatul.

Care cum ar trebui îndeplinită, se va vedî din expunerile ce urmează.

Îndată-ce pămîntul s'a svîntat binîșor ne apucăm de lucru. Inceputul se face cu strîngerea cotoarelor și a altor remășițe netrebnice din tabla de săpat. Gunoii ce s'ar pune să fie putrîd; el se va risipi cît mai deopotrivă. Reușita legumilor atîrnă în foarte mare parte dela îngrijirea și dibăcia, cu care se sapă pămîntul. Drept-aceea, hârlețul se va înfige cît se poate mai adînc, tînd pămîntul în fășii subțirele, care se pun întoarse la aceeași înălțime. Într'aceea fășile se mîrunțesc una cîte una prin tăișul sau dosul hârlețului și totodată se curăță de toate rădîcinile buruenoase, hârbe, petri și alte obiecte

netrebnice. Tocmai fiindcă presupune multă deprindere și îngrijire, operația săpatului nu se va da cu ruptul, ci se va încredința unui lucrător îndemînic.

Fășile săpate în lățime de 2—3 pași ar trebui scormonite bîrbătesce prin o greblă de fer cu dinții îndoit mai lungi și mai rari ca de obicei. Neteđirea însași urmează a se face cu o greblă de lemn.

Isprăvind cu tabla întregă, aceasta se oblesce frumos pe de margini, apoi se împarte în straturi de cîte 120 cm. lățime. Straturi oable, frumoase și îndeplin egale nu se pot croi decît prin mijlocirea unei sfoare, înzestrată la capete cu pociumbi lungi și puternici.

Astfel ar trebui pregătît tărîmul, dacă este să reușească legumile în deajuns.

În cursul lui Martie, cînd nopțile amenință cu frig și brumă, nu se vor întrupa pămîntului decît semînte, care încolțesc anevoie sau care dau nascere la plante răbdurii. Aci aparțin pătrînjeii, morcovii, lăptuca (sălata), șpinacul, ceapa, ridichile, mazerea. Despre legumile, care se sporesc prin rîsad, se va vorbi altădată.

Mazerea se va semîna în brezde oable și 4—5 cm. adînci. Fiecare strat cuprinde două brezde. Semînta se distribue regulat în depărtare de cel puțin trei degete. Acum se astupă brezdele cu țîrină, care se apasă bine cu dosul lopeții sau și cu altceva.

Celelalte legumi, de care s'a făcut amintire, se seamîna și ele în șențulețe trase cu colțul sapei sau altă unealtă potrivită. Mult mai spornică, însă mai puțin exactă, este cunoscuta brezdare cu dinții greblei. În cazul d'ântîeu semînta se pune rînduri-rînduri pe fundul șențulețelor, în cazul al doilea se împrăscie asemenea grăunțelor de bucate. Lucru de căpetenie este, ca firele de semîntă să se vină la o depărtare cît se poate mai egală. Economii nostri, reamintesc, îndatinează a semîna îndoit și chiar întreit mai des decum s'ar conveni. O altă greșeală ce ei fac este, că îngroapă semîntețele prea adînc. Să ne deprindem deci a semîna mult mai rar și mai în față ca de obicei.

Îngroparea semîntelor se va îndeplini ear' cu ajutorul greblei de lemn.

Straturile semînate ar fi bine să se apese cu dosul lopeții sau cu o scîndură ghiluită. Scopul apăsării este duplu: venirea semînteii în nemijlocită atingere cu pămîntul și urcarea mai grabnică a umezelei din afundime înspre pătura mai din sus, locașul semînteii.

Udatul cu strîcurătoare se va reînoui ori de cîte-ori pămîntul amenință a se usca.

Palatul universității și Teatrul Național din București.

(Cu ilustrațiuni.)

Capitala Romîniei a început de un timp încoaci a rivalisa în privința frumșetii exterioare, din punct de vedere arhitectonic și estetic, chiar cu unele din orașele mari ale Apusului. Mulțimea și frumșetea palatelor din București, care îi dau orașului din ce în ce un aspect tot mai european și un lustru apusean au îndemnat pe numeroșii vizitatori a numi orașul București: „Parisul nou“.

Unul dintre edificiile, care contribuie în mare măsură la frumșetea Bucureștilor, este palatul universității, așezat pe bulevardul Academiei față în față cu statuetele nemuritorului dascăl al romînismului George Lazar, a discipulului acestuia Ioan Eliade Rădulescu și a unuia dintre cei mai străluciți Domni ai Romîniei Mihaiu Viteazul. Aici se țin prelegerile pentru studenții dela facultățile de litere și științe, drepturi, teologie și

medicină*). Tot aici își ține ședințele senatul României.**)

În partea dinspre Calea Victoriei palatul universității cuprinde frumosul și bogatul muzeu național de istorie, științe naturale, pictură, sculptură etc.

Mai puțin elegant în exterior este Teatrul Național din Calea Victoriei. Interiorul lui însă e arănat cu gust, fiind un lăcaș demn pentru cultivarea și propagarea artei române, demn de artiști de talia neîntrecutului Iulian, a talentatului Nottara și a iubitului Manolescu.

R.

Biserica, școală, educație.

— **Gimnasiul român din Năsăud** este în ajunul unei foarte neplăcute surprinderi, după-cum spune corespondentul de acolo al „Unirei”. Regulamentul gimnasial, care după compunere și aprobare din partea comitetului, a fost așternut spre aprobare la locurile înalte, în zilele aceste a sosit înderēt cu dispozițiile ministrului. Prin aceste catecheții se șterg dintre profesorii ordinari; dela profesori se cere cualificațiunea celor dela stat. Salariile însă s'au aprobat după-cum au fost propuse de comitet. Numirea gimnasiului are să fie: „A nászódi közalapítványi fögymnasium“ eliminându-se din numire caracterul confesional și român. Mai întristător însă este, că ministrul își rezervă dreptul de a decide asupra limbei de propunere, lăsând acum o dată limba românească între obiectele ordinare. Până când va mai fi suferită biata noastră limbă în gimnasiul înființat din sudoarea Românilor, probabil, că după toate antecedentele, numai o cestiune de timp este.

— **Despărțire ierarchică.** La dorința unanimă a poporului român din comuna Deliblada ven. consistor din Arad a exmis, după-cum împărtășesce „Luminătorul”, delegații sei devotați și pricepători la fața locului și în ziua de 1 Martie n. 1891 îi succese a pune temelia la despărțirea Românilor de Sârbi în cele bisericesci-școlare-fundaționale din numita comună. Un vechiu dor nestîns al vîgurosului și vrednicului element românesc din Deliblada s'a împlinit și Românii de acum încolo, cu ajutorul fraților lor de un sînge și de o lege, la care sînt avisați, vor cultiva în dulcea limbă străbună toată desvoltarea și înaintarea lor culturală și morală. Astfel vor intra în comuniunea bisericească-națională a Românilor ortodoxi aproape 1200 Români din amintita comună. Comisarii consistoriali au fost d-nii Ignatie Papp, secretarul consistorial din Arad, și I. M. Roșu, avocat în Biserica-Albă.

— **Capela română din Paris**, care are trebuință de reparațiuni în interior și la exteriorul ei, a început să fie reparată încă astă toamnă. Înțervenind earna cea grea, continuarea reparaturilor a trebuit să fie aminată pe începutul primăverii. În interiorul capelei se va ridica altarul de nou și se va face întreg mobilierul în stil ortodox, ear' cu privire la exterior se vor face reparațiuni radicale mai ales la fațadă. Cheltuielile pentru aceste reparațiuni se urcă la suma de 110.000 fr.

— **Despărțământul I. al Reuniunii învățătorilor români gr.-ort. din districtul X. Brașov**, a ținut la 2/14 Martie adunarea sa generală în Satulung, sub presiul d-lui Ioan Dorca.

Literatură și știință.

— „Pui de lei“, posesiile d-lui I. Nenițescu, care cu o deosebită căldură și frumsețe cântă toate faptele glo-

*) Prelegerile facultății de medicină se mai țin și în spitalul Brancovenesc, în spitalul Colții, în spitalul Filantropia și la Institutul de bacteriologie al Drlui V. Babeș.

**) Preste un an sau doi atât senatul, cât și camera României își vor ține ședințele fiecare în edificii construite anume spre acest scop, deoarece-ce guvernul român a și făcut pașii necesari pentru ridicarea alor două palate mărețe: unul pentru senat și altul pentru camera deputaților.

rioase ale vitejilor români de pretutindeni, din trecut și până în present, vor apăre în decursul verei anului acestuia în o a doua ediție, în Bucuresci. — „**Bucurescii în timpul revoluției franceze**“, interesanta conferență ținută de curēnd la Ateneu de dl Ionescu-Gion, se va publica în curēnd la Bucuresci. — **Primatul Papal și Infallibilitatea Papei**, ur răspuns de Ioan Broju, a apărut la Sibiu, Tipografia arhidieceșană. — „**Școala Română**“, revistă pedagogică a dlui V. Petri din Năsăud, Nr. 6 are următorul sumar: Istoria biblică în școala elementară. — Despre veghiere și somn. — Lecțiune de probă din învățământul real. — O preparațiune din calculul elementar. — Corespondență. — Varietăți. — Anecdote școlare. — Himen. — Rectificare.

Teatrul, muzică și arte preste tot.

— „**Șoimu dela Novaci**“ sau „**Ciasul din urmă**“ este numele unei melodrame noue în 4 acte și un tablou, a dlui Chiriță Rosescu. După-cum citim în „Reforma“ din Craiova, în această piesă se va pune sub ochii publicului una din cele mai frumoase pagini ale istoriei române, aparținēnd erei glorioase a mișcării dela 1821, remase până acum la umbra necunoscutului. Repreșentațiunea piesei, care conține cātece frumoase în dulcea muzică națională populară, și scene atingētoare din vieța pandurilor lui Tudor, se va face la Craiova. Autorul, care este totodată și un cunoscut cāntător, va ave rolul lui Șoimu, unde excelează cāntarea pe fluer.

— **La serata musicală a societății filarmonice „Armonia“** din Cernăuți, arănată pe la începutul lunei acesteia, s'a executat un program variat din partea corului societății ajutat de musica militară. Piese executate de cor sub conducerea dlui Victor Vasilescu au fost: „Cāntec vânătoresc“, de C. Vurmb, cuvinte de V.; „Earnă“, cor cu tenor solo de Ciprian Porumbescu, cuvintele de A. Xenopol; „Lăcrămioare“, cor de T. cav. de Flondor, cuvintele de V. Alexandri; „Puiculița mea“, cor de V. Vasilescu, cuvintele de Gusti. Succesul a fost strălucit.

Economic.

— **Reuniunea română de agricultură** din comitatul Sibiiului a ținut o întrunire agricolă în Poplaca la 15 l. c. sub presiul d-lui E. Brote, participând prelângă mult popor din numita comună și numēroși oaspeți din Sibiu, Rășinari și Gurarului. După discursul de deschidere al presiului, în care s'a accentuat necesitatea de a stărui agricultorii pentru imulțirea venitelor lor din roadele pământului prin o mai rațională purtare a economiei și mai ales prin delăturarea neajunsurilor provenite în economia de vite din lipsa de nutreț, prin cultivarea de trifoiu, s'au pus la dispozițiunea primarului 7 chilograme de trifoiu, cu scop ca să se distribue la cei, care ar voi să semene această plantă. După aceea dl Dr. Aurel Brote, director al băncii „Transilvania“, a cetit o interesantă conferență despre „**Asociațiunile rurale de credit**“ după sistemul Reiffeisen, arētând folosul cel mare, ce locuitorii dela sate pot trage prin înființarea unei astfel de asociațiuni. Ideea fiind bine primită s'a ales dintre locuitorii comunei prezēnti la întrunire o comisiune compusă din: Aurel Millea, Oprea Avram, Vlad Vlad, Ioan Jurca, Ioan Opriș și Opriș Munthiu, care să facă pregătirile trebuincioase pentru înființarea unei asemenea reuniuni de credit. — Proxima întrunire a reuniunii se va ține în comuna Sadu. — Comitetul acestei reuniuni a distribuit pentru anul acesta gratuit sēmēnță de trifoiu (cāte 5 chilograme) la 9 persoane private din diferite comune și la 6 primării comunale pentru a le distribui dîsele între

țeranii, care ar dori să samene trifoiu. Deasemenea a distribuit gratuit tot cam la atâtea persoane și la o primărie semințe de napi de nutreț.

De toate și de pretutindeni.

— **Ovațiune.** Duminecă în 3/15 l. c. s'au prezentat sub conducerea dlui avocat Ioan de Preda un frumos număr de inteligență și țărani din Sibiu și giur în ședința metropolitană, pentru a da expresiune mulțumirii pentru atitudinea rezolută și bărbătească a Înaltpreasfinției Sale părintelui Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul în desbaterea din casa magnaților asupra proiectului de lege despre asilele de copii. — **Reuniunea femeilor române din Abrud și giur** și-a ținut în Decembrie a. tr. adunarea generală sub prezidiul dnei Ana Gall. Averele reuniunii e de 8039 fl. 46 cr.

Cronica săptămânii.

— **Casa magnaților din Budapesta**, pertractând în ședința dela 13 l. c. modificările făcute de Casa magnaților la proiectele de lege despre asilele de copii, despre repausul de Dumineca și despre caselle pentru sprijinirea lucrătorilor bolnavi, le-a acceptat pre toate și astfel fiind dar' ambele Case de acord în privința acestor legi ele vor fi supuse Maiestății Sale spre sancționare. Apropiindu-se sărbătorile Pascilor apusene, ședințe meritorii nu vor mai ține corpurile legiuitoare până la 13 Aprilie. — În afară de parlament au început în mai multe comitate a se iniția mătenguri, pentru a protesta în contra proiectului de lege despre reforma administrativă. — În urma veduvirii scaunului primatțial al Ungariei prin moartea primatului cardinal Simon, conducerea afacerilor bisericesci va avè să cadă, până la ocuparea definitivă a scaunului, în sarcina celui mai vechiu arhiepiscop. Actualul mai vechiu arhiepiscop cardinalul Haynald fiind însă împedat prin starea sănătății a primii această însărcinare, va urma arhiep. Samassa în conducerea provisorie a afacerilor. — Afacerile bisericii sârbesci, care câțva timp au trebuit să se retragă în al doilea rând, vor veni earăși mai la ordinea dîlei. Guvernul a retrimis la Carloveș statutul despre alegerea de patriarh și celelalte statute privitoare la organizarea afacerilor bisericesci și școlare sârbesci, cu observarea, că le va supune spre sancționare numai după ce comisiunea congresuală va corespunde dorințelor ministrului de culte. Dacă astfel statutele acele vor obține sancționarea, congresul care va avè să efectuească alegerea patriarhului, se va întruni în August în Carloveș deodată cu sinodul episcopesc, care va avè să aleagă doi episcopi. — **Cu privire la juncțiunea căilor ferate între Austro-Ungaria și România** convenția încheiată cu România dispune, că juncțiunea pe la Ghimeș și Turnu-Roșu e a se efectui în 6 ani; dealtmintrelea termenul e 4 ani. Punctul de juncțiune îl va marca în decurs de un an o comisiune mixtă. Stațiunile de juncțiune vor fi cât se poate aproape de graniță, internaționale și totodată și oficii vamale. Mărfurile unguresci nu pot plăti în România taxe de transport mai mari ca cele române și vice-versa. Prin pasul Vulcan, după o învoeală, se poate efectui juncțiunea fără o nouă convenție, prelungă condițiunile cele existente. Afară de aceasta s'a încheiat și un tractat secundar pentru juncțiunea șoselelor privitor la mai multe puncte, așa privitor la șoselele ce duc prin pasturile Ghimeș și Vulcan. Gara din Predeal va fi internațională. — În Cislaitania, fiind toate alegerile terminate, se urmează pertractările din partea guvernului pentru înjghebarea noiei

majorității. Marii proprietari feudali sînt aplecați a intra cu stînga în majoritate, deasemenea grupul lui Hohentwart. Liberalii germani însă sub conducerea lui Plover, cu care încă s'au început pertractări, cu anevoie vor merge împreună cu Hohentwart, fiindcă Germanii n'ar voi să rămână în minoritate în majoritatea ce se formează. Slavii, afară de Poloni, probabil vor forma opozițiunea, astfel că grupul Cehilor tineri va pute dobândi după împrejurări deosebită importanță. — **Consultările delegaților austro-ungari și germani pentru convenția comercială** între aceste două state, deși se urmează acum de timp îndelungat, încă n'au ajuns la un rezultat hotărît, ba e chiar temere, că convenția se va zădărnici. Guvernul german adevă face greutăți a se învoi la o reducere corăspundătoare a vămilor pe cereale și pe lemne, pecând dela Austro-Ungaria cere reduceri de vămi pentru importațiunile articolelor industriali germani.

Sciri personale.

— **Audiență la Maiestatea Sa** au avut la 12 l. c. P. P. S. S. episcopii Ioan Mețianu și Nicolau Popea. — **La jubileul dela 10/22 Maiu** al regelui României Carol I, Curtea imperială din Viena va fi reprezentată prin Archiducele Albrecht. — **Ioan baron de Stîrcea**, student în drept, fiul deputatului bucovinean Victor baron de Stîrcea, a fost primul care la universitatea din Cernăuți a promovat „sub auspiciis Imperatoris“. Promoțiunea s'a făcut la 15 l. c. — **Censură de avocat** au făcut la Budapesta dd. Dr. Ioan Manguica și Dr. Alexandru Oros. — **Dl. Mateiu Voileanu**, asesor referent în senatul școlar al consistoriului archidieceșan din Sibiu s'a hirotonit întru diacon la 3 l. c. v. — † **Barbu Ștefănescu**, profesor la liceul St. Sava în București și cunoscut scriitor, a încetat din veață Duminecă în 3 l. c. — † **Prințul Napoleon** a încetat din vicață la Roma în 17 l. c. n. **Napoleon**, Iosif Carol, Pavel Bonaparte, poreclit Plon-Plon, născut în 9 Septembrie n. 1822 la Triest ca fiul cel mai tinăr al regelui Ieronim Bonaparte (regele „Loustic“ cum îi diceau Francezii) și al princesei Caterina de Württemberg, fu sub Napoleon III. declarat dimpreună cu taică-sau de legitimat la succesiune și prinț imperial, ear' după moartea împăratului Napoleon III. deveni șef al Napoleonidilor. Ca general de devisie a luat parte la războiul din Crimea. În 30 Ianuarie 1859 s'a căsătorit cu Clotilda, fiica regelui Victor Emanuil II.

Deslegarea ghiciturii din Nr. 8 este: Rîndurile cele doue din mijloc, atât cele orizontale, cât și cele verticale dau numele lui Eminescu și numele poesiei sale „Revederea“; ear celelalte rînduri orizontale dau numele: Liverpool, dromedar, bolivian, Marseille, Anacreon, influență.

Deslegări nimerite au trimis: Petru Rimbaș, Brad; Nicolau Onciu, Uzdin; I. Munteanu, Cugir; Emanuil Măglașu, Sibiu; Flora Șerban, Gherla; Elena Lupu, Bistra.

La sortire s'a tras numele d-lui Nicolau Onciu din Uzdin, căruia s'a dispus a se trimite colecția de cărți din editura Institutului Tipografic.

Ghicitură

de **George Morariu.**

Să se formeze 12 cuvinte de înțelesul indicat mai jos astfel, ca inițialele celor fără soț (1, 3, 5 etc.) să dea numele unui împărat roman, ale celor cu soț (2, 4, 6 etc.) numele unui continent, ear' literile finale cetite de jos în sus să dea cuvîntul cel dintîiu din cele 12.

1. O provincie în Europa.
2. O persoană biblică.
3. Un nume de popor.
4. O constelațiune.
5. Un adjectiv.
6. Un pictor.
7. Un adverb de loc.
8. O plantă agricolă.
9. Un nume de împărat.
10. O formațiune de teren.
11. O persoană din istoria babilonică.
12. Un oficiant civil.